

БАНК ХИЗМАТЛАРИ, УСКУНАЛАРИ ВА ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ НАМОЙИШИ

Банк ходимлари ва тадбиркорларнинг ҳафталиқ газетаси

ISSN 2010-6602

Сайтимизда утиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер килинг.

1995 йил январдан бошлаб нашр этилмоқда

№ 16 (1091), 2017 йил 20 апрель

БАНК ХИЗМАТЛАРИ, УСКУНАЛАРИ ВА ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ НАМОЙИШИ

Пойтахтимизда «BankExpo – 2017» X миллий кўргазмаси бўлиб ўтди.

Кейинги йилларда бизнес мухитидаги жараён – рақами технологияларнинг шиддатли ривожланиши барча соҳалар қатори банк-молия тизимида ҳам ностандарт ечимлар, янги ғоялар, ташаббуслар ва ўзгаришларни юзага келтиришни тақозо этмоқда. Шу боис кредит ташкилотлари ўз бизнесларига ёндашувни ўзgartиртиб, нафақат йил ёки ойда, балки кун савийн мижозлари учун янгиликлар ҳозирлаш чорасини кўрмоқда.

Анъанавий равишда ўтказиб келинаётган «BankExpo» кўргазмасида эса, молия бозори иштирокчиларининг мана шундай сайды-харакатлари натижаси сархисоб қилинадиган, ютуқлари намойиш этиладиган, ўзаро ахборот алмашиб, тажриба орттирадиган,

қолаверса, улар мавқенини саклашга ўз хиссапарини ќишиб келлаётган содик ва намуналари мижозларини рафбатлантиришга шароити яратадиган муҳим тадбирига айланди.

Кўргазманинг очилишида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки раисининг ўринбосари Ш.Шоаҳмедов, Ўзбекистон банклари Ассоциацияси раиси С.Абдуллаев ва бошқалар иқтисодиётимизни барқарор ривожлантиришга хизмат қилаётган банк тизими Президентимизнинг 2017 йил 7 февралдаги фармони билан тасдиқланган 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясига мувофиқ, бундан кейин ҳам

илгор ҳалқаро тажрибалар асосида янада такомиллаштирилиши, соҳага доир муносабатлар тартибига солиниб, унда замонавий бозор меҳанизмлари жорий этилишини таъкидлайдилар.

Айтиш жоиз, мамлакатимиз банкларининг асосий кўрсаткичларидаги ўсиш суръати йилдан-йилга юкорираб бормоқда. Хусусан, 2016 йил якунларига кўра, тижорат банкларининг умумий капитали ўтган даврда нисбатан 1,2 баробарга ошиди. Бу ҳолат дунёнинг етакчи рейтинг агентликлари, журналдан, «Moody's», «Standard & Poor's» ва «Fitch Ratings» кабиларнинг дикжитини тортиб, уларнинг «барқарор» рейтинг баҳоларини олишига омил бўлди.

(Давоми 6-бетда).

Ҳаракатлар стратегияси мамлакатимиз тараққиётида янги босқични бошлаб берди

«Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш марказининг навбатдаги сўровномаси Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси мазмун-моҳиятидан фуқароларнинг хабардорлик даражасига бағишилди.

Сўровномада иштирок этган аксарият фуқаролар Ҳаракатлар стратегияси халқимизнинг турмуш фаровонларигина янада яхшилаш ва мамлакатимиз тараққиётини янги босқичга кўтаришда муҳим ҳужжат, деб ҳисоблайди.

Ижтимоий тадқиқот жамият ҳаётининг барча соҳаларида юз берәётган туб ўзгаришлар аҳоли манфаатларига жавоб берәётганини, ислоҳотлар одамларнинг ҳаёт дараҷаси ва сифатини ошириш билан бирга, тафаккурини ҳам ўзгартираётганини кўрсатган.

(Давоми 2-бетда).

«Ипотека-банк»: аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш йўлида

Миллий матбуот марказида «Ипотека-банк» акциядорлик-тижорат ипотека банки томонидан аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш борасида амалга оширилётган чора-тадбирларга бағишиланган анжуман бўлиб ўтди.

Маълумки, «Ипотека-банк» ижтимоий масала – мамлакатимизда ўй-жой курилиши ва ўй-жой бозорини ривожлантириш мақсадида ташкил этилган бўлиб, универсал молия миассасаси сифатида ҳам банк тизимининг йўналишлари, жумладан, иқтисодиёт тармоқлари, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка доир лойҳаларни молиявий кўллаб-куватлаб келмоқда.

Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йилида тикорат банклари томонидан «Аҳолини

тадбиркорликка жалб қилиш» дастури ижросида ҳам мазкур миассаса фаолияти алоҳида кўзга ташланмоқда. Чунончи, банк филиалларининг масъул ходимлари ўзларига биринчирилган маҳалла ва овлуларда семинар ҳамда учрашувлар ўтказган ҳолда, аҳолига кредит хизматлари, уларни расмийлаштириш шартлари тўғрисида маълумот берни, тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш учун намунавий бизнес пойиҳаларни тақдим этмоқда.

(Давоми 2-бетда).

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН КУРСИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2017 йил 18 апрелдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиши, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлар учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қўйидаги қўйматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	2791,91	1 Канада доллари	2766,09	1 Норвегия кронаси	428,82	1 евро	3901,63
1 Англия фунт стерлинги	4612,23	1 Хитой юани	534,14	1 Польша злотиши	921,47	10 Жанубий Корея вони	32,38
1 Дания кронаси	525,21	1 Кубайт динари	12079,77	1 Сингапур доллари	2637,77	10 Япония иенаси	339,66
1 БАА дирхами	1001,71	1 Россия рубли	65,35	1 СДР	4997,37	*) Валюта қўйматини белгилаш чогида	
1 АҚШ доллари	3678,89	1 Украина гривнаси	137,21	1 Туркия лираси	1011,66	Ўзбекистон Республикаси Марказий банки	
1 Миср фунти	202,81	100 Ливан фунти	244,17	1 Швеция кронаси	407,30	мазкур валюталарни ушбу қўйматда сотиши	
1 Исландия кронаси	33,08	1 Малайзия рингити	835,54	1 Швейцария франки	3661,68	ёки сотиб олиши мажбуриятини олмаган.	

Айрим хорижий валюталарнинг ўтган ҳафтага солиштирма кўрсаткичи:

1 USD ▲ 3678,89 – (3650,74) | 1 EUR ▲ 3901,63 – (3894,88) | 1 GBP ▲ 4612,23 – (4520,72) | 1 JPY ▲ 339,66 – (327,71)

ИСЛОХОТЛАР ЙЎЛИДА

Ҳаракатлар стратегияси мамлакатимиз тараққиётида янги босқични бошлаб берди

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

«Сизни ўйлантираётган муаммолар Ҳаракатлар стратегиясининг қайси устувор йўналишларидан ўз аксини топган?» деган саволга респондентларнинг кўпчилиги Стратегиядаги барча йўналишлар давлат ва жамият ҳәтида янги ривожланиши босқичини бошлаб беради, ўзларини қийнайдиган муаммоларни самарали ҳал этишда мухим аҳамият касб этади, деб хисоблади.

Давлат бошқаруви ва маҳаллий ҳокимият органлари фаолиятининг самараадорлиги ва ошкоралиги бўйича респондентларнинг фикри ўрганилди.

Давлатимиз раҳбари томонидан 2017 йилнинг Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили, деб эълон қилинishi мамлакатимизда инсон хукуқ ва эркинликларини таъминлаш, ҳаётимизда халқ билан мулоқот қилиш, адолат ва ҳақиқат тамоийларини қарор топтиришда янги босқични бошлаб берди. Президентимизнинг «Инсонларнинг дарду ташвишларини ўйлаб яшаш – одамийликнинг энг олий мезонидир», деган ҳаётбахш сўзлари бугун Халқ қабулхоналарига кираверишда катта ҳарфлар билан ёзиб кўйилган. Фуқаролар фикрича, давлатимиз раҳбарининг ушбу сўзлари ҳар бир юртдoshimiz учун энг мухим вазифа бўлиши керак.

Фуқаролар ҳокимиятнинг ижроия органлари фаолиятидан турли даражада қоникиши сўровнома натижаларида акс этган. Ҳар иккичи респондент ҳокимият ижроия органлари ишидан мамнун,

ҳар учинчisi – қисман рози, 12,1 фоизи – рози эмас.

Иштирокчилар ҳокимият ижроия органлари раҳбарлари фаолиятининг фуқароларга очиқлигини ҳам турлича баҳолаган. 40,7 фоиз респондентга кўра, барча маълумотлар очиқ ва етари. Қатнашчиларнинг 33,9 фоизи ҳамма фуқаролар учун ҳам маълумотлар ошкора эмас, деб хисоблади.

Сўровномада иштирок этганлар яхши маошли иш топиш, ойлик маошли вақтида олиш, тадбиркорлик фаолияти билан шугулланишида қатор куляпилклар яратилганини, пенсионерлар, ногиронлар, Иккичи жаҳон уруши қатнашчиларини ижтимойи ҳимоя қилиш, аҳолини электр энергияси ва табиий газ билан таъминлаш хизматлари юкори даражага кўтарилиганини маълум қилган.

Фуқаролар 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси ва у асосида қабул қилинаётган давлат дастурлари олиб бораётган барча ишҳоатлар сифатини янада оширишда, давлат ва жамиятимиз ҳаётининг барча жабхаларини модернизация қилиш ва либераллаштиришда, аҳоли турмуш фаровонлигини янада юксалтиришда асосий дастурларни бўлишига, инсон манфаатларига хизмат қилишига ва уларни қўйнаб келаётган муаммоларни бартараф этишда катта ёрдам берисига ишонмоқда.

**«Ижтимоий фикр» маркази
материаллари асосида**
ЎзА мухбари З.ЖОНИБЕКОВ
тайёрлади.

2017 ЙИЛ – ХАЛҚ БИЛАН МУЛОҚОТ ВА ИНСОН МАНФААТЛАРИ ЙИЛИ

«Ипотека-банк»: аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш йўлида

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Ўтган даврда банк ходимларининг 341 мингдан зиёд хонадонда олиб борган тарғибот ишлари натижасида 33 мингдан ортиқ юртошишимиз тадбиркорлик билан шугулланиши истагини билдириди. Ушбу талаборлардан қарийб 22 мингтасига банк ўтган биринчи чорак давомида 127,1 млрд. сўм миқдорида имтиёзли кредит маблағларни ажратди.

«Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиши дастурiga кўра, банкимиз томонидан кам таъминланган оипалларга алоҳида эътибор қаратилмоқда, – дейди «Ипотека-банк» АТИБнинг Тошкент вилояти филиали бошқарувчиси ўринбосари Шуҳрат Кўргонов. – Буғунги кунгача филиалимизга биритирилган 88 656 та хонадоннинг 75 мингдан ортиги билан мулоқот ўрнатилиб, улар орасида тадбиркор бўлиши истагини билдирган 4 600 дан зиёд фуқарога жами 28,9 млрд. сўмлик кредит маблағлари ажратиди.

Айтиш жоиз, «Ипотека-банк» томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига кўрсатилгаётган молиявий хизматлар кўлами

тобора ошиб бормоқда. Буғунги кунда муассаса 85 мингдан зиёд ана шундай корхоналарни илгор технологиялар асосида модернизация қилиш, зарур хомашё билан тўлдириш ва ички бозорни импорт ўрнини босувчи истеъмол маҳсулотлари

билан таъминлаш ўйлидаги лойиҳаларини кенг қўллаб-куватлаб келмоқда.

2016 йилда банк ушбу соҳага 1039,8 млрд. сўм миқдорида маблағ ўйналтирилган бўлса, жорий йилнинг ўтган биринчи чорагида кичик бизнес субъектларининг 314 млрд. сўмлик бизнес-режаларини молиялаштириди. Натижада 5 700 га яқин янги иш ўрни ташкил этилди. Жумладан, 135 млрд. сўмлик маблағ озиқ-овқат ва ноозик-овқат саноатини ривожлантиришга,

78 млрд. сўми хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасига, 40,1 млрд. сўми аёллар тадбиркорлигига, 8,5 млрд. сўми эса, касб-хунар коллежлари битирувчиларининг тадбиркорликка доир лойиҳаларига йўналтирилди.

Анжуманда «Ипотека-банк» АТИБ бошқаруви раиси виртуал қабулхонасига келиб тушаётган аризалар хусусида сўз бориб, фуқаролар кўпроқ ипотека кредитлари юзасидан муорожат эттаётгани маълум қилинди. Жорий йилнинг 1 апрель ҳолатига кўра, келиб тушган аризаларнинг деярли барчасига белгиланган муддатдан (3 кун ичida) кечитмаган ҳолда жавоб берилгани қайд этилди.

Наргиз АҲМЕДОВА.

Халқ банки: тадбиркор аёллар сафини кенгайтириб

Мамлакатимиз хотин-қизларининг иқтисодий, ижтимоий имкониятларини ошириш, ишбилармон аёллар сафини янада кенгайтириш мақсадида 2016 йилнинг ноябрь ойдан бошлаб, юртимизнинг барча вилоятларида «Тадбиркор аёл» Ўзбекистон ишбилармон аёллар уюшмаси ва Ўзбекистон Республикаси акциядорлик тижорат Халқ банки ҳамкорлигига «Тадбиркор аёл: фаронон ҳаёт – қўлимизда» лойиҳаси доирасида ўқув-семинарлари ўтказилди.

Унга кўра, 170 нафар хотин-қизларга сертификатлар тақдим этилди, 40 нафардан зиёд тадбиркор аёллар ва касб-хунар коллежларининг битирувчи қизлари имтиёзли кредитларга зга бўлиши.

Ўқув-семинарлари давомида иштирокчилар бизнес-режа тузиш, маркетинг, менежмент, солиқ ҳисоботини юритиш, маҳсулотни сифатли ва харидорлар қилиб ишлаб чиқариш конун-қоидаларини ўргандилар, банклар фаолияти ҳақида сабоқ олиб, билим ва кўникмаларини оширидилар.

Яқинда лойиҳа доирасидаги якунловчи респуб-

лика семинари ўтказилди. Унда барча вилоятлардан тадбиркор аёллар, «Тадбиркор аёл» уюшмаси аъзолари, АТ Халқ банки мутасадидлари ва кенг жамоатчилик вакиллари қатнашди. Шунингдек, тадбир доирасида «Тадбиркор аёл» журнали томонидан ўюштирилган «Энг латофатли ва ишбilaрмон аёл» танловиғи таъсисланып эълон қилиш ва тақдирлаш маросими ўтказилди. Ушбу танловда иштирокчи хотин-қизларининг нафқат ташки гўзалиги, балки тадбиркорлик маҳорати, юрт иқтисодига олинди.

(Давоми 5-бетда).

АУДИТ НАТИЖАЛАРИ

UTBANK

«UTBANK»

АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ

Рўйхатга олиш рақами: ЎЭР МБнинг 2015 йил 18 апрелдаги 1-сонли лицензияси.
Юридик манзили: 100043, Тошкент ш., Чилонзор тумани, Бунёдкор шохжӯчаси, 15/АБВ.

МОЛИЯВИЙ ҲОЛАТИ ТЎГРИСИДАГИ ЙИЛЛИК ҲИСОБОТ (минг сўмда)

	2016 йил 31 декабрь	2015 йил 31 декабрь
Активлар		
Пул маблағлари ва уларнинг эквивалентлари	72 012 305	75 445 097
Кредит муассасаларида маблағлар	27 096 150	52 397 599
Ўзбекистон Республикаси Марказий банкидаги мажбурий захиралар	18 139 401	14 054 627
Мижозларга кредитлар	115 560 144	91 410 901
Тобе ҳўжалик жамиятларига инвестициялар	40 000	40 000
Асосий воситалар ва номоддий активлар	2 275 366	2 277 496
Кечикирилган солиқ активи	588 472	515 554
Бошқа активлар	1 408 042	2 032 817
Жами активлар	237 119 880	238 174 091
Мажбуриятлар		
Кредит муассасаларининг маблағлари	28 381 333	67 853 026
Мижозлар маблағлари	116 011 374	89 965 046
Бошқа мажбуриятлар	1 281 433	12 538 141
Жами мажбуриятлар	145 674 140	170 356 213
Капитал		
Устав капитали	47 876 400	36 146 682
Тақсимланмаган фойда	43 569 340	31 671 196
Жами капитал	91 445 740	67 817 878
Жами мажбуриятлар ва капитал	237 119 880	238 174 091

УМУМИЙ ДАРОМАД ТЎГРИСИДАГИ ҲИСОБОТ (минг сўмда)

	31 декабрда якунланган 2016 йил учун	31 декабрда якунланган 2015 йил учун
Фоизли даромадлар		
- Кредит муассасаларида маблағлар	4 484 205	5 213 301
- Мижозларга кредитлар	17 189 656	9 988 401
	21 673 861	15 201 702
Фоизли харажатлар		
- Мижозлар маблағлари	(2 367 571)	(1 433 240)
- Кредит муассасаларининг маблағлари	(1 811 566)	(1 319 757)
	(4 179 137)	(2 752 997)
Соф фоизли даромадлар	17 494 724	12 448 705
Кредитларнинг қадрсизланиши бўйича захиралар тикланиши/(шакллантириши)	(25 026)	(886 969)
Кредитлар қадрсизланиши бўйича захира шакллантирилганидан кейинги соф фоизли даромад	17 469 698	11 561 736
Воситачилик даромадлари	4 915 335	4 653 384
Воситачилик харажатлари	(1 119 767)	(609 705)
Валюта операцияларидан олинган соф фойда	7 925 693	3 433 614
Бошқа активлар қадрсизланиши бўйича захиралар	(68 477)	(10 866)
Бошқа даромадлар	753 598	1 086 248
Бошқа харажатлар	(1 164)	(27)
Фоизсиз даромадлар	12 405 218	8 552 648
Ходимлар таъминоти учун харажатлар	(7 044 137)	(5 595 185)
Амортизация	(522 166)	(356 750)
Бошқа операцион харажатлар	(4 307 151)	(2 810 602)
Фоизсиз харажатлар	(11 873 454)	(8 762 537)
Фойда солигига сарфланган харажатлар	18 001 462	11 351 847
Фойда солигига сарфланган харажатлар	(2 747 878)	(1 943 390)
Ҳисобот давридаги соф фойда	15 253 584	9 408 457
Бошқа умумий даромад	-	-
Ҳисобот давридаги жами умумий даромад	15 253 584	9 408 457

Молиявий ҳисоботнинг тўғрилиги «Grant Thornton» МЧЖ шаклидаги аудиторлик ташкилоти (Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигинин 2008 йил 13 февральдаги АФ 00064-сонли лицензияси) томонидан тасдиқланган ва барча мухам жижатлари бўйича амалдаги қонун ҳужжатлари ва Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига мувофиқ тайёрланган.

Юқорида келтирилган маълумотлар тўғрисидаги ахборот банкнинг 2016 йилнинг 31 декабрь ҳолатига бўйича ҳисоботи тўғрилиги ҳақида аудиторлик хуносасида бор.

Хизматлар лицензияланган.

АУДИТ НАТИЖАЛАРИ

«Ўзбекистон саноат-қурилиш банки» акциядорлик тижорат банки

ПУЛ МАБЛАГЛАРИНИНГ ҲАРАКАТИ ТҮГРИСИДАГИ ЙИГМА БАЛАНС ҲИСОБОТИ,

31 декабрда якунланган 2016 ва 2015 йиллар учун (минг сўмда)

№	Моддалар	2016 йил		2015 йил	
		Операцион фаолиятдаги пул оқимлари			
020	Олинганд фоизлар	362 494 991		343 764 674	
030	Тўланганг фоизлар	(155 279 181)		(185 748 990)	
040	Воситачилик ҳәқиқи ва хизматлар учун тўловлар кўрининишида олинганд пул маблаглари	142 828 673		120 777 109	
050	Воситачилик ҳәқиқи ва хизматлар учун тўловлар кўрининишида тўланганг пул маблаглари	(32 477 020)		(27 220 467)	
060	Дилинг операциялари бўйича реализация қилинган соф фойда	4 122 524		10 359 536	
070	Ходимларни саклаш учун тўланганн ҳаракатлар	(150 945 461)		(127 711 369)	
080	Маймурий ва бошқа тўланганг операцион ҳаракатлар	(70 142 692)		(71 787 662)	
090	Бошқа операцион даромадлар	11 516 628		7 516 158	
100	Етказб берувчилар ва ходимларга тўланганг пул маблаглари				
110	Тўланганг даромад (фойда) солиги	(22 471 101)		(18 259 448)	
140	Операцион активларнинг ва мажбуриятларнинг ўзгаришига кадар операцион фаолият бўйича пул маблаглари ҳаракати	89 647 361		51 689 541	
150	Операцион активларнинг соф камайиши (ўсиши):				
151	Банкларга берилган кредит ва аванс (бўнак)ларнинг соф камайиши (ўсиши)	113 146 944		(200 541 959)	
152	Микрозарга берилган кредит ва аванс (бўнак)ларнинг соф камайиши (ўсиши)	(1 400 079 765)		(1 082 668 331)	
153	Бошқа активларнинг соф камайиши (ўсиши)	7 696 750		11 550 445	
160	Операцион мажбуриятларнинг соф камайиши (ўсиши):				
161	Депозитларнинг соф ўсиши (камайиши)	325 955 442		41 400 121	
162	Бошқа банкларга тўланиши лозим бўлган маблаглар соф ўсиши (камайиши)	(129 533 382)		123 958 606	
163	Бошқа мажбуриятларнинг ўсиши (камайиши)	(852 798)		(2 113 095)	
170	Операцион фаолиятдан соф пул маблаглари	(994 019 448)		(1 056 724 672)	
Инвестиция фаолиятидан пул оқимлари					
180	Олинганд дивидендер	1 743 383		1 834 212	
181	Операцион фаолият сифатида таснифланганлардан бошқа ҳимматли қозоғларни сотиб олиш			(3 514 281)	

Молиявий ҳисоботнинг тўғрилигу «Deloitte & Touche» аудиторлик компанияси (Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2008 йил 8 февралдаги АФ № 00500-сонли лицензиясига эга) томонидан тасдиқланган ва унинг барча муҳим жиҳатлари амалдаги қонун ҳужжатлари ва бухгалтерия ҳисобини юритишинг халқаро стандартларига мувофиқ тайёрланган. Юқорида келтирилган маълумотлар тўғрисидаги ахборот банкнинг 2016 йил 31 декабрь ҳолати бўйича ҳисоботи тўғрилиги ҳақидаги аудиторлик хулосасида бор.

Хизматлар лицензияланган.

Халқ банки: тадбиркор аёллар сафини кенгайтириб

(Давоми. Бошланиши 2-бетда).

— Давлатимиз ишбилилар мон аёллар, жумладан, касбхунар коллежларининг битирувчи қизларининг тадбиркорлик билан шугулланишлари учун қулай шароит яратмоқда, — дейди «Тадбиркор аёл» Ўзбекистон ишбилиларни юштасиши раиси Гулнора Маҳмудова. — Шу билан бирга, қулай имкониятларни яратиш — бу тадбиркор учун кимдир бизнес очади ва юритади, дегани эмас. Тадбиркорларнинг ўзи истиқтол ѹилларида яратилган шароитлар ва имкониятлардан унумли фойдалана олишлари зарур. Шу сабабли, энди иш бошләйтган тадбиркор хотин-қизларнинг

хукукий ва молиявий саводхонлигини юширишга алоҳида зътибор берганимиз.

Акциядорлик тижорат Халқ банки томонидан эса тадбиркор аёлларни молиявий кўллаб-куватлаш максадида 2017 йилнинг ўтган даврида 3 минг нафарга яқин аёл тадбиркорларга 43,9 млрд. сўмлик кредитлар ажратилди.

Хусусан, ишлаб чиқариш соҳасидаги 57 нафар тадбиркор аёлга 1,1 млрд. сўм, қишлоқ хўжалиги соҳасидаги 1 329 нафар тадбиркор аёлга 15,7 млрд. сўм, савдо соҳасидаги фаолият юритаётган 289 нафар хотин-қизларга 11,0 млрд. сўм, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини рivojlanтириш максадида 301 нафар тад-

биркор аёлга 5,2 млрд. сўм ва бошқа соҳалардаги 655 нафар тадбиркор аёлга 10,9 млрд. сўм миқдорида кредитлар ажратилиди. Мазкур кредитлар хисобига кўшимча равишда 2 мингдан ортиқ янги иш ўринлари яратилиди.

Юртимизда хотин-қизларни кўллаб-куватлаш борасида амалга оширилаётган кенг кўламли испоҳотлар самараси ўпарок, кичик бизнес субъектларининг 120 мингдан зиёдидини, хусусан, фермер хўжаликларининг 4 минг 550 дан ортигини хотин-қизлар мувваффақиятли бошқармоқда.

Буғунги кунда 14 минг нафардан зиёд ишбилилар мон аёлларни ўз сафига бирлаштирган «Тадбиркор аёл» Ўзбекистон ишбилилар аёллар юштасиши томонидан бизнесини бошламоқчи бўлган аёлларга кўмаклашиш, уларнинг ташабbusларини рўёбга чиқариш, пировардида, янги иш ўринлари яратишга алоҳида зътибор каратилмоқда.

Бекзод АКРОМОВ.

Кичик бизнеснинг катта лойиҳаси

«Ўзсаноатқурилишбанк» акциядорлик-тижорат банки кредит маблағлари хисобидан Хитойдан интенсив тут кўчатлари ва пиллани етиштириш учун маҳсус ускуналар олиб келтирилди. Натижада Бухоро вилоятининг Фиждувон, Шоғирон ва Пешку туманларида 2 500 та янги иш ўрни яратилди.

«Ўзсаноатқурилишбанк» томонидан худудлар иктиёмий-иқтисодий ҳаётини яхшилаш, хусусан, ҳукumat миқёсидаги инвестицияйн лойиҳаларни молиялаштириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни рivojlanтириш ҳамда бандлик дараҷасини ошириш чора-тадбирлари фаол давом этирилмоқда.

Жумладан, Бухоро вилоятида пилла етиштириш ва ипакдан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш лойиҳасини ишга тушириш ҳам мазкур молиявий мадади билан амалга оширилмоқда. Жумладан, Бухоро вилоятида пилла етиштириш ва ипакдан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш лойиҳасини ишга тушириш ҳам мазкур молиявий мадади билан амалга оширилмоқда.

Лойиҳа «Bukhara Brilliant Silk» кўшма корхонаси томонидан вилоятнинг энг кўп ишчи кучи мавжуд бўлган туманлари – Фиждувон, Шоғирон ва Пешкуда ҳар бирида 500 гектар, жами 1 500 гектар майдонда интенсив тут плантациялари ҳамда етиштирилган.

Ширин БАЙСЕНОВА.

БАНК ХИЗМАТЛАРИ, УСКУНАЛАРИ ВА ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ НАМОЙИШИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

— Иқтисодиётни ҳаркаплантирувчи куч бўлган банкларнинг давлат ва жамият олдиаги вазифалари ҳар қачон улар эҳтиёклирга монанд ортиб бораверади, — дейди **Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарма бошлиги ўринбосари Мухтор Шоназоров**. — Мамлакатимизда банклар фаолияти уларнинг ўз функционал вазифаларидан ташқари ҳукумат миқёсига қабул қилинаётган дастурлар ижроси асосида таҳтил қилиниб, баҳоланади. Жорий ўйлда тижорат банкларимиз «Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиши дастурига кўра, бевоситга ҳалқимиз билан яқиндан мулоқот қилишига киришган. Учрашувлар мобайнида юртдошларимизга чорвачилик, парандачилик, қўйнчилик, асаларчилик, балиқчилик, мева-сабзавот өтишиши, иссиқхоналар ташкил қилиши каби ўйналишларда кредит ажратиш тизими соддалаштирилгани, имтиёзлар жорий этилгани маълум қилинди.

Банк ходимлари томонидан ушбу фаолият турларининг намуниавий бизнес-режалари тақдим этилди. Натижада жорий йилнинг биринчи чорагида тижорат банклари томонидан мазкур ўйналишда қарийб 1 трлн. 500 млрд. сўмлик имтиёзлар кредитлар ажратилиб, 218 мингдан зиёд иш ўрни яратилди.

Дарҳақиқат, жорий йилда «BankExpo» миллий кўргазмаси «Халқни тадбиркор қилиш» шиори остида ўқазилгани эътиборга молидир. Кўргазмада кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари, тадбиркор аёллар ҳамда тадбиркорлик фаолиятини бошлаш истагида бўлган таълим мусассасалири битирувчиларига банк хизматлари ҳақида маълумот ва тавсиялар беришга алоҳида ўқтибор қаратилди.

— «Микрокредитбанк» ташкил этилибдик, бор имкониятни ҳалқни тадбиркор қилиш мақсадига қаратиб келмоқда, — дейди **банкнинг Юридик шахсларни кредитллаш департamenti директори Зафар Ахмедов**. — Ҳалқ билан мулоқот ва инсон манбаатлари ўилида ҳам банкимиз зиммасига улкан ва-

зифалар юкландган. Биргина кўнчилук соҳасини ривожлантиришга мусассамиз масъул ташкилот сифатида шу кунга қадар 57 та агро фирмани ташкил этиб, Италиядан 1500 боз зотдор кўён келтиришга ўз ҳиссасини кўшиди. Кўргазмада иқтисодиётни янада ривожлантириш ва фуқаролар фаровонлигини оширишга қаратилган шу сингари қатор намуниавий пойиҳалар тақдим этилди.

Умуман, кўргазмага барча банклар ҳар йилгиданда катта ҳозирлик кўрган. Экспозициялар декоратив жихатдан юқори даражада безатилган, уларнинг ҳар бирида банкмолия мусассасаларининг бизнесдаги бренди акс эттирилган. Банкларнинг стендларида замонавий технологияларнинг сўнгги ютуқларидан фойдаланган ҳолда барча интерактив хизматлар амалда намойиш этилди, аньанавий маҳсулотлар бўйича эса, буклет ва флајерлар тарқатилди.

— Янги аср кишиларнинг онгу шуури билан бирга қишиши ва талабларни ҳам ўзгартиромоқда, — дейди **«Мадад инвест банк» АТБнинг Корпоратив кредитлаш бўлими бошлиги Асрор Полонов**. — Бу ҳолат кўргазмада ҳам яққол кўзга ташланди. Ноқамтарлик бўлса ҳам айтаман, банкимиз янги ташкил этилгани боис стендимиз њеч бир ташриф буюрүченинг ўтибороидан четда қолмади. Кредит олиш учун аризанинг он-лайн қабул қилиниши, кредитнинг қисқа муддатда (бир кунда) чиқарилиши, мижозларнинг ўз пластик карталарида бўш пул маблагларини юқори фоизларда сақлаш имконининг мавжудлиги улар дикқатини тортди.

Тадбир давомида банклар ўз мижозларига кредит олиш ҳукукини берувчи сертификатларни тақдим этиди, ўзаро самарали ва манфаатли ҳамкорлик учун миннатдорлик сифатида совгапар улашиб. Жумладан, «Ўзсаноаткурилишбанк» АТБ томонидан эълон қилинган «Энг яхши бизнес лойиҳа» танловининг 10 нафар голиби тадбирда ана шундай имкониятни қўлга киритди.

Ташриф буюрүчилар хорижий капитал асосида ташкил этилган қўшма банклар ҳамда хусусий банклар фаолиятига

алоҳида қишиши билдириди. Улар томонидан уюстирилган викторина ўйинлари ва акцияларда фаол қатнашдилар. Ҳусусан, ҳар йили мазкур кўргазмада акция ўтказишига одатланган «Asia Alliance Bank» АТБ ушбу тадбирда ҳам ҳалқаро пластик карталар талабгорларига шу йилнинг 1 майидан 31 июлигача «Visa classic» ёки «Visa gold» бўйича акция ўтказаётганини эълон қилди. «Orient Finans» ХАТБ эса, кўргазма иштирокчилари ўтибoriga қатор онлайн хизматларини ҳавола беради.

— «Visa», «MasterCard», «Union Pay» ҳалқаро пластик карталаридан фойдаланувчи мижозларимиз учун ўз пул маблагларни ҳаракатини кузатиб бориш ва ҳолатини ўзгартириши имконини берувчи «Шахсий кабинет» хизматини жорий этидик, — дейди **«Orient Finans»** банки Чакана хизматларни ривожлантириш департamenti директори Роза Шайдурова. — Шунингдек, тадбирга ташриф буюрганлар банкимизда сейфли ячейкаларни брон қилиши ва улар учун тўловларни амалга оширишининг он-лайн режими ишга тушганини, эндиликда хизматларимиз тўғрисида баттағиси маълумотларни «Telegram» ка-

нали орқали мусассасамизнинг маҳсус БОТ тизимидан олиши мумкинлигини билиб олдилар.

Шу ўринда қайд этиш жоиз, банк тизимида электрон хизмат кўрсатишига ўтиш, яъни банклар офисдан ташқарида ҳам мижозлар билан турли янги каналлар орқали ишланганда уларнинг банк хизматлари этиб бормаган олис туманлардаги аҳоли билан мулоқоти йўлга кўйилишига, пировардида масофавий тизим ҳисобига фаолияти ҳар жихатдан янада барқарорлашига омил бўлади.

— «KDB Bank Uzbekistan» Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантириша, ҳусусан, турли мумхим тармоқлардаги ўйрик лойиҳаларни молиялаштириша фаол қатнашиб келмоқда, — дейди **банкнинг Кредит таҳлили бошқармаси бошлиги Шавкатхўжа Қодирхўжаев**. — Жорий ўйлда 2016 йилдаги 152 млн. АҚШ доллари эквивалентидаги сармоялар жалб қилиши рёжалаштирилган бўлиб, ўтган биринчи чорак давомида қарийб 30 млрд. сўмлик кредит ажратилди. Ушбу маблаглар «Андижон кабель» АЖ, «Ўзкабель» АЖ, «Оғнеупор» МЧЖ каби

электр энергия соҳасида фаолият юритувчи корхоналарга модернизациялаш ишларига ўйналтирилди.

Кўргазмада тижорат банклари билан бир қаторда но-банк кредит ташкилотлари, етакчи сугурта, лизинг ва IT компаниялар ҳам ўз маҳсулот ҳамда хизматларини намойиш этид. Шунингдек, унда бугунги кунда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, ҳусусан, аёллар ва ёшлар тадбиркорлигини кўплаб-куватлашда банклар билан яқиндан ишлайдиган Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Давлат солиқ кўмитаси, Хотинқизлар кўмитаси, Савдо-саноат палатаси, «Камопот» ЕИХ, «Хунарманд» ўюшмаси ҳамда қатор олий ўқув юртлари ҳам фаоллик кўрсатди.

— Жорий йилги кўргазмада банкнотларни сараловчи энг сўнгги ускуна — «GRG Banking» машинаси билан иштирок этидик, — дейди **«Tex sistema servis»** МЧЖ етакчи мутахассиси Акмал Усмонов. — Тўрт чўнтакли ушбу ускуна пулларни санаш ва саралашда кўп функциялиликка эга. Жумладан, банкнотларни яроқли ва яроқсизга ажратади, аралаш пул-

БАНК ХИЗМАТЛАРИ, УСКУНАЛАРИ ВА ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ НАМОЙИШИ

ларни саралаб, номинал қиймати бўйича тахлайди, санаш давомида гулени гулга тушуниради. Машинани ишлаб чиқишида экологик жиҳатлар ҳам ҳисобга олинган. У ҳаракати давомида пуллардаги чангларни ҳаевога тарқатмай, ўзига тортади. «GRG Banking» куевати бир минутда мингта банкнотни санашига мўлжалланган.

Кўргазма Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан Олий Мажлис Сенати Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар масалалари қўмитаси, парламент

қўйи палатасининг Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар ҳамда Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмиталири, Ўзбекистон Ахборот технологиялари корхона ва ташкилотлар Ассоциацияси, Банклар Ассоциацияси ҳамда тижорат банклари билан ҳамкорликда ташкил этилди.

Унинг дастури доирасида тижорат банклари, вазирлик ва идоралар ҳамда нуфузли олий ўкув юртларининг профессор-ўқитувчилари ва мутахассислари билан тадбиркорлик фаолиятини йўлга кўйиш, имтиёз ва преференциялар, бизнеснинг янги трендлари бўйича

семинарлар, тақдимотлар, учрашувлар ўтказилди. Ахоли, тадбиркор ва ёшларга кўрсатилаётган янги хизматлар, хусусан, янги кредит ва депозит маҳсулотларига багишланган тақдимот мағосимлари уюштирилди. ИТ-компаниялари вакиллари томонидан эса, мижозларнинг ҳисобварақларини мағофадан туриб бошқариш, банк маркетингининг янги йўналиши, янни мижозларни интернет орқали жалб этиш, улар билан ўзаро манфаатли муносабатларни такомиллаштиришнинг замонавий усусларини жорий этиш мавзуларида семинарлар ташкил этилди.

КЎРГАЗМА ДАВОМИДА ТАҚДИРЛАНГАН ТАДБИРКОРЛАРДАН БЛИЦ ИНТЕРВЬЮЛАР:

ЗИЁДА АБДУЛЛАЕВА,

«Қишлоқ курилиш банк» АТБнинг

Хоразм вилояти филиали мижози:

— Биз истиқомат қиласидан қишлоқга газ етиб бормаган, электр энергиясида ҳам доим узилишлар бўлади. Беш йилдир, шундай шароитда «Қишлоқ курилиш банк» ва туманимиз ҳокимиюти кўмагидага оилавий тадбиркорлик билан шугуллануб. Ҳонга тумани аҳолисини қолипли нон ва бошқа кўп турдаги нон маҳсулотлари билан таъминлаб келаямиз. Бугунги кунда опти нафар фарзандим билан ойига 4,5-5 тонна ундан тайёр маҳсулот ишлаб чиқараемиз. Кўргазмада қўлга киритган сертификатимиз билан мазкур банкдан 50 млн. сўм миқдорида кредит олиб, иш кўлами ва ишчилар сонини янада кенгайтириш ниятидамиз.

УМРЗОҚ ҲАМДАМОВ,

«Гулбоғ-Озод Ҳамдамов» фермер хўжалиги раҳбари, «Асака» АТБнинг Тошкент вилояти филиали мижози:

— Паркент тумани мева-сабзавотларини айни пайтда бутун дунё севиб истеъмол қилмоқда. Унумдор ерлар, қулай икlim шароити қишлоқ хўжалигининг қай йўналиши билан шугулланманг, юқори ҳосилдорликка эришишингизни кафолатлайди. Кўп ийлил тажрибага эга фермер хўжалигимизда узумчиликни ривожлантиришни мақсад қилиб, «Асака» банкка мурожаат қилдик. Лойихамис (умумий қиймати 91,4 млн. сўм) мансур бўлиб, ушбу кўргазмада «Қишлоқдаги энг намунали бизнес-рејжа» номинацияси доирасида тақдирландик. Таклиф учун банкка миннатдорлик билдирамиз, чунки кўргазмада тадбиркорлик фаолиятига доир кўплаб молиявий хизматлар билан яқиндан танишдик. Рағбат эса, руҳимизни кўтариши билан бирга, уни албатта оқлаш керак, деган масъулиятни юклади.

ШУКУРЖОН САЙДУЛЛАЕВ,

«Шукрдавлат» кўп тармоқчи хусусий фирми раҳбари, АТ Ҳалқ банкининг Фарғона вилояти филиали мижози:

— Ҳалқ банкининг 1 млрд. 300 млн. сўмлик кредит маблаглари эвазига чорвачилик ва сут маҳсулотларини қайта ишлашни йўлга кўйдик. Сармояга наслии чорва моллари харид килинди, 25 нафар касб-хунар коллежи битириучиси ишга жалб этилди.

Бугун жамоамиз учун кувончли кун. Ҳалқ банки томонидан ўтказилган танловда «Энг яхши озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш лойиҳаси» номинацияси бўйича голиблики кўлга киритдик. Ҳам хизмат, ҳам рағбат ҳамма ташкилотга хос эмас. Шу боис мазкур банк билан ҳамкорлик қилаётганимиздан мамнун бўлган ҳолда муасаса раҳбариятига ўз миннатдорлигимизни билдирамиз.

ГЎЗАЛ РАҲИМОВА,
пойтахтимизнинг Юнусобод туманидаги якка тартибдаги тадбиркор,
Акциядорлик тижорат «Алоқабанк» мижози:

— Банк ходимлари уйимизга келиб, юртида тадбиркорлик билан шугулланиш учун мавжуд имкониятлар, кредит олишининг афзалликлари, шартлари ва имтиёzlарини айтиб беришганидан сўнг мenda ҳам ўз бизнесимни йўлга кўйишга бўлган қизиқиш пайдо бўлди, — дейди Гўзал Раҳимова. — Ўз шартида нон ишлаб чиқариш бўйича лойиҳа учун «Алоқабанк»дан 18 ойга, имтиёzли 9 фоиз устасами билан 9 млн. сўм кредит олдим. Кредит ҳисобига ун маҳсулотларини харид қилиб, тандирда мазали ширмой нон ва патир пиширган ҳолда, маҳалламиз бозорчасида сотовини йўлга кўйдик. Ҳозирда

2 нафар ишли билан фаолият юритаётган бўлсан, келгусида иш ўринлари сонини кўпайтириш ва тайёрланаётган нон ҳажмини янада оширишни режалаштирганман. Бу борада яна банкимиз сармояларига суюниши мақсад қилганман. «BankExpo – 2017» миллий кўргазмаси доирасида «Алоқабанк» томонидан аввал эълон қилинган танлов голиблиарни тақдирлаш маросимида мен «Аёл тадбиркорлар учун энг яхши лойиҳа» номинацияси голиби сифатида эътироф этилдим. Бу ҳам менинг келгуси фаолиятим ривожида рағбатлантирувчи омил бўлиб ҳизмат қиласди.

ИҚТИСОДИЁТ ТАРМОҚЛАРИДА

Сайёхлик имкониятларининг кенг тарғиботи

**Пойтахтимизда «Дам олиш дунёси – 2017» V ҳалқаро
Ўзбекистон сайёхлик кўргазмаси бўлиб ўтди.**

«Ўззекспомарказ» мажмуя-
дати ўтказилган мазкур анжуман
узбекистон Республикаси Туризмни
ривожлантириш давлат қўмитаси
ва Миллий туризм маҳсулотларини
тарғибот қилиш маркази томонидан
Ўзбекистон Республикаси Мад-
даният вазирлиги, Тошкент шаҳар
ҳокимлиги ҳамкорлигида ташкил
етилиб, унда Буюк Британия, Герма-
ния, Жанубий Корея, Испания, Ита-
лия, Латвия, Малайзия, Миср, Бир-
лашган Араб Амирликлари, Озар-
байжон, Россия, Сингапур, Таиланд,
Туркманистон, Турция, Фран-
ция, Хитой, Япония, Қирғизистон,
Қозоғистон каби мамлакатлардан
200 га яқин фирма ва компания вакиллари,
шунингдек, мамлакати-
мизда фаолият юритувчи хорижий
 давлатларининг дипломатик корпуси,
халқаро ташкилотлар вакиллари,
соҳа мутахассислари, олимлар ва
экспертлар иштирок этди.

Кўргазманинг очилишида сўз ол-
ганлар Ўзбекистонда сайёхлик фа-

йини пайтда мамлакатимиздан
530 дан ортиқ туроператор ва
агентлик, 430 меҳмонхона фаоли-
ят юритмоқда. Пойтахтимизда ви-
лоятларда «Radisson», «Lotte»,
«Wyndham», «Hyatt», «Ramada»
каби дунёга машҳур отеллар билан
бирга кичик гурӯҳларда ва оиласави
саёҳат қилювчилар учун хусусий меҳмонхоналар хизмат
кўрсатмоқда.

— Сайёхлик йўналишида юрти-
мизда Миср Араб Республикаси билан
ҳамкорлик қуловчи 20 га яқин
туристик фирмалар фаолият юри-
тади, — дейди **Ўзбекистоннинг
Миср Араб Республикасидаги эл-
чинонаси консулык бўлими ход-
дими Мирмақсуд Мирабзолов**. —
Улар кўмугида ойига 60 нафардан
100 нафаргача сайёх Мисрга ва
бундан 2 баравар кўп миқдорда
Мисрдан Ўзбекистонга туристлар
алмашлади. Миср тарихий қадам-
жоларга бой ҳудуд, у ердаги ви-
лоятларнинг 50 фюзи туристлар

дам олиш масканлари, авиаташув,
транспорт ва сугурта компаниялари,
он-лайн брон қилиш тизимлари
каби бўлимлар намунали иш олиб
борди.

Ўзбекистон миллий павильо-
нида мамлакатимизнинг барча
худудидан сайёхлик фирма ва компа-
ниялари иштирок этди, вилюят-
ларнинг сайёхлик салоҳияти кенг
намойиш этилди. Махсус экспо-
зицияларда дастурхонга тортил-
ган ўзбек миллий таомлари ва тур-
ли мева-сабзавотлари, миллий ли-
бослар намойиши, мусикий ме-
росимиз, худудларнинг фольклор
санъатига оид тақдимотлар тадбир
қатнашчилари, айниқса, хорижлик
меҳмонларга манзур бўлди.

— Ургут «Бешқарсак» фольклор
ансамблининг ташкил топганин-
гига бу йил 60 йил тўлди, — дейди
**ансамбл бадиий раҳбари Олим
Дўстов (Самарқанд вилояти)**. —
Утган давр мобайнида ансамбл
миллий урф-одатларимиз, анъа-

Тадбиркорлар билан очиқ мулоқот

Жиззах вилоятининг Шароф Раши-
дов туманида тадбиркорлар ва фер-
мерлар иштирокида очиқ мулоқот
ўтказилди. Тадбирда маҳаллий ҳоким-
лик раҳбарлари, «Қишлоқ қурилиш
банк», «Hamkorbank» акциядорлик
тижорат банклари ва Ўзбекистон
Либерал-демократик партияси вакил-
лари иштирок этди.

Тадбирда Шароф Рашидов туманида ки-
чик бизнес ва хусусий тадбиркорликни
кўллаб-куватлаш борасида амала ошири-
лаётган ишлар, кўрилаётган чора-тадбир-
лар, тадбиркорлар ва фермерларга халал
бераётган муаммоларни бартараф этиш, туманни
иқтисодий-ижтимоий ривожланти-
ришда тадбиркорларнинг имкониятларидан
кенг фойдаланиш масалалари тўғрисида
фикр алмашди.

Шароф Рашидов тумани ҳокими С.Исмоилов,
Олий Мажлис Қонунчиллик палатаси депутати Э.Холбўтаев, «Қишлоқ қурилиш банк» АТБ
бошқаруви раиси ўринбосари Ф.Абдураҳмонов ва бошқалар Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 5 октябрдаги «Тадбир-
корлик фаолиятининг жадал ривожланишини таъминлашга, хусусий мулкни ҳар томонлама
химоя қилишга ва ишбилармонлик мухитини сифат ҳижатидан яхшилашга доир қўшимча
чора-тадбирлар тўғрисида»ғи Фармони билан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг
жадал ривожланишини таъминлаш, хусусий мулкни ҳилиш ва унинг даҳксизлиги ка-
фолатларнинг ҳукукий механизmlарини янада мустаҳкамлаш, тадбиркорликни ривожланти-
риш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш, мамлакатимизда инвестиция ва ишбилармон-
лик мухитини яхшилашга қаратилган мухим
чора-тадбирлар белгиланганини ва қўшимча
кенг кулийликлар яратилганини таъкидлadi.

Тадбирда Шароф Рашидов туманида тад-
биркорликни ва фермерликни ривожланти-
риш борасида фойдаланилаётган имко-
ниятлар мавжудлиги, маҳаллий ҳокимият ор-
ганлари фаолиятида сансалорлик, ортиқча
бюрократияга берилиш ҳолатларига йўл
қўймаслик лозимлиги қайд қилиниб, тадбир-
корлар ва фермерлар иштирокида янги бизнес
лойиҳаларини амалга ошириш бўйича таклиф-
лар билдирилди.

«Қишлоқ қурилиш банк» ва «Hamkorbank»
вакиллари кичик бизнес ва хусусий тадбиркор-
лик субъектлари учун ажратилаётган кредит-
лар, уларни ажратиш тартиблари ҳақида ах-
борот берди ва мазкур тижорат банклари томо-
нидан Шароф Рашидов туманида тадбиркор-
лик лойиҳаларини амалга ошириш учун имти-
ёзли кредитлар ажратиш режалаштирилган-
лиги маълум қилинди.

Очиқ мулоқотда туманда тадбиркорликни
янада ривожлантириш бўйича қатор таклиф-
лар ўртага ташланди. Бир гурух тадбиркор-
лар ва фермерлар тижорат банклари молия-
вий кўмугида янги бизнес лойиҳаларини амал-
га ошириш ташабbusларини билдирилди.

Жасур МИРЗАЕВ.

олиятини кучайтириш, соҳани мон-
дернизация қилиш ва янада ри-
вожлантириш, миллий туризм
маҳсулотларини кўйлайтириш ва
уларни жаҳон бозорларида тарғиб
қилиш юзасидан кенг кўлами
ислоҳотлар олиб борилаётгани-
ни, бундай тадбирлар эса, маз-
кур мақсадларимизга хизмат қила-
жагини таъкидлайдилар.

Айтиш жоиз, ҳар йили мам-
лакатимизга дунёнинг тур-
ли минтақаларидан 2 миллион-
дан ортиқ сайёх ташриф буюради.

Улар учун Ўзбекистоннинг тарихий
қадамжолари — Самарқанд, Бухоро,
Тошкент, Хива, Шахрисабз каби
шаҳарлари қизиқарал. Шу боис

хукуматимиз раҳбарияти рес-
публикамизнинг бошқа сайёхлик
имкониятларини юзага чиқариш,
тарғиб этиш бўйича тизим опди-
га қатор вазифалар кўйди. Бугун-
ги кунда соҳанинг экотуризм, геоту-
ризм, тарихий ва маданий туризм,
тиббий, этник, спорт йўналишлари,
альпинизм каби кўплаб турла-
ри изчил ривожлантирилмоқда.
Барча худудларда янги сайёхлик
йўналишлари ишлаб чиқилмоқ-
да, транспорт коммуникациялар-
и ва хизмат кўрсатиш изчил
яхшиланмоқда.

«Дам олиш дунёси»да ички
ва халқаро туризм, илмий ва
согломлаштириш туризми, сай-
ёхлик маъмуриятлари ва миллий
офицлар, туризм агентликлари ва
туроператорлар, меҳмонхоналар,
санаторий-курорт мажмуалари,

наларимизни тарғиб қилиб, ёшлар-
нинг Ватанга бўлган муҳаббатини
юксалтириша ўз ҳиссасини кўшиш
келимкоқда. Гурух дастурнида Ватан-
ни мадҳ этувчи қўшиклардан тор-
тиб, турли фасл, хунар, табият ва
ўсимликлар дунёси билан боғлиқ
ашуаллар ўрин олган.

Халқаро сайёхлик форумида
мамлакатимизга сайёхларни янада
кенг жалб қилиш борасида чет эллик
мутахассислар билан ўзаро фикр
алмашиди, ҳамкорликда қатор
лойиҳаларни амалга ошириш ма-
салалари мухокама қилиниб, бу бо-
рада хорижий сайёхлик компания-
лари, вазирлик ва идоралар билан
қатор битимлар имзоланди.

— Мазкур кўргазмада ташриф бу-
юрчиларга туризм йўналишида ўз
молиявий хизматларимизни тақдим
этаямиз, — дейди **Чет эл капитали-
и штироқидаги «Hamkorbank»
АТБ ходими Нодирбек Расулов**. —
Стендимиздаги тарқатма мате-
риаллар айни пайтда банкимизда
амалда бўлган кредит хизматла-
ри, журмадан, истеъмол кредити
ҳамда омонатлар бўлиб, булар дун-
ёнинг исталган давлатига саёҳат
уютишишга моддий мадад бўлиши
кенг тушуништарилимоқда.

Гулшан ЮСУПОВА.

«Тошкент» РРБ биржа савдолари шархи 2017 йил март ойида

2017 йил март ойида «Тошкент» республика фонд биржасида 23 та савдо сессияси ўтказилди.

Ҳисобот ойида 26 эмитентга тегиши 115,6 млн. дона қимматли қоғозлар бўйича 172 та олди-сотди битими тузилиди.

Жорий йилнинг март ойида қимматли қоғозлар биржа битимлари ҳажми 4,7 млрд. сўмга етди.

Ҳисобот даврида қимматли қоғозлар битимлари қуидаги йўналишида тузилиди:

Ягона дастурний-техник мажмуа акциялари бозорида қуидаги тармоқларда:

Асосий йўналиш («Main Board») – 4,7 млрд. сўмлик 147 та битим;

Жисмоний шахслар учун клиринг-сиз битимлар бўйича («NC Board») – 0,01 млрд. сўмлик 25 та битим;

Битимлар ҳажми бўйича энг ююри натижа 1 марта асосий йўналиш («Main Board») тармоғига кузатилиди. Хусусан, шу куни «ASIA ALLIANCE BANK» АТБнинг 4,2 млн. дона қимматли қоғозлари 1,08 млрд. сўмга сотилган.

Март ойида биржа битимларининг ўрта ҳажми 27,3 млн. сўмни ташкил этди.

Бир кунда тузилган битимлар ўрта ҳажми 204,1 млн. сўмга тўғри келди.

Сотилган бир дона қимматли

Алоҳида тармоқлар кесимида қимматли қоғозлар нахчининг улар номиналига нисбати,
2017 йил март ойида

Агросаноат мажмуаси	1,00
Банк соҳаси	1,01
Саноат	1,11
Ижтимоий соҳа	1,00
Курилиш	0,99
Транспорт	4,59
Бошқалар	2,22

қоғознинг ўртача нахри 40,6 сўмга тенг бўлди.

Қимматли қоғозларга нисбатан таблининг мавжудлигини англатувчи кўрсаткичлардан бири қимматли қоғозларнинг сотовдаги нахри уарнинг номинал қийматига нисбатан коэффициенти, яъни ликвидилик кўрсаткичига боғлиқ бўлди.

Қимматли қоғозлар биржа айланмасининг тармоқлар бўйича таркиби,
2017 йил март ойида

Ҳисобот ойида қимматли қоғозлар битимлари умумий сонининг қарийб 40 фоизи номинал қийматига нисбатан қиммат нархда тузилди. Энг ююри даражадаги ликвидилик кўрсаткич транспорт соҳаси (4,59 пункт)да кузатилиди.

Умуман олганда, ҳар бир тармоқ кесимида ўрта ҳисобда қимматли қоғозларнинг сотовдаги нахри унинг номинал қийматига нисбатан коэффициенти март ойида 1,04 пунктни ташкил этди.

1-жадвал.

Биржа савдоларида иштирок этган брокерлик идораларининг рейтинги,
2017 йилнинг март ойида

Брокерлик идоралари	Битимлар сони, дона	Битимлар умумий ҳажми, млн. сўмда	Солиширига нисбати
«Kapital-Depozit» МЧЖ (БИ №443)	14	5 243,9	55,9 фоиз
«DEPO-INVEST-TRAST» МЧЖ (БИ №459)	2	2 172,8	23,1 фоиз
«Alp omad invest» МЧЖ (БИ №416)	6	1 000,0	10,7 фоиз
«Наймон Инвест Консалтинг» МЧЖ (БИ №472)	20	252,9	2,7 фоиз
«Birinch Banklararo Depositaris» МЧЖ (БИ №450)	22	221,2	2,4 фоиз
«Ishonch LTD» МЧЖ (БИ №444)	78	179,1	1,9 фоиз
«Portfolio Investments» МЧЖ (БИ №454)	54	158,8	1,7 фоиз
«HAMKOR DEPO INVEST» МЧЖ (БИ №442)	86	87,5	0,9 фоиз
ЧЭКИ «Hamkorbank» АТБ (БИ №434)	18	22,1	0,2 фоиз
«TashInvestKom» МЧЖ (БИ №439)	6	15,6	0,2 фоиз

2-жадвал.

Энг йирик савдолар ҳажми бўйича эмитентлар ТОП 10 лиги,
2017 йил март ойида

Эмитент номи	Тармоқ	Ҳажми, млрд. сўмда
«Turkiston» ХАТБ	Банк	2,6
«Asia Alliance Bank» АТБ	Банк	1,1
«Ипотека-банк» АТИБ	Банк	0,6
«Olchazor azlya»	Ташкилотлар тузилмаси таркибида кирмайдиган субъектлар	0,1
«Marg'ilion Fazyl savdo kompleksi»	Ташкилотлар томонидан таъсис этилган юридик шахслар	0,09
ЧЭКИ «Hamkorbank» АТБ	Банк	0,06
«Granit»	Ўзбекистон темир йўллари	0,05
«SHIFOBAKH BULOQ»	Ташкилотлар тузилмаси таркибида кирмайдиган субъектлар	0,02
«Olmalıq KMK»	АЖ	0,01
«O'ZBEKGEOFIZIKA»	Ўзгеобургунефтгаз	0,01

Ахборот ва статистика бўлими томонидан «Тошкент» РРБ (www.uzse.uz) материаллари асосида тайёрланди.

Давлат захираси кенгайтирилмоқда

Миллий матбуот марказида «Ўзбекозиквотзахира» уюшмасининг ўтган бир йиллик фаолияти натижалари, галдаги вазифалар ва истиқболий хожалиларга бағишилганга матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Қаридир бир йилдан бўён ўз фолиятини ўйлга кўйиган «Ўзбекозиквотзахира» уюшмаси таркибида айни пайдга 56 та савдо-тайёрлов корхоналари мавжуд. Анжуманда таъкиданганнидаги, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 29 декабрдаги «2016-2020 йиллар даврида кишлоқ ўжалигини испоҳ килиш ва ривоҷлантириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида»ги ПҚ-2460-сонли Қарорига асосан жорий йилда «Ўзбекозиквотзахира» уюшмаси таркибидаги 9 та корхона томонидан 4 минг тонна сигимидаи совутгичларни куриш, мавжудларни реконструкция ва модернизация килиш ҳисобига фаолияти янада такомиллаштириш белгиланган. Лойиҳа ташаббускорлар маъзур совутгичларни ишга туширишда жами 5 120 млн. сўмлик, шундан 2 830 млн. сўми банк кредитлари ҳамда 2 290 млн. сўми уюшма корхоналарининг ўз маблағлари ҳисобидан молиялаштириш кўзда тутилган.

2017 йилда мўлжалланган комплекс чора-тадбирлар дастурига мувофиқ, «Ўзбекозиквотзахира» уюшмаси таркибидаги корхоналар томонидан мева-сабзавот маҳсулотларини куриши, қайта ишлаш, ва саралаш logistics марказларини, шунингдек, нон, кандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи цехлар ва савдо дўйонларини куриб ишга тушириш, 600 гектардан зиёд ер майдонларида кишлоқ ўжалик маҳсулотларини етишириш режалаштирилган. Ушиб тадбирларни амалга ошириш учун Ҳалқаро тикланиш ва тараққиёт банкининг 7 млн. АҚШ долларлик имтиёзли кредитлари йўналтирилмоқда.

Ўтган йилнинг ноябрь ойидан бўён мамлакатимизда картошка маҳсулотининг бўлиб, ҳукуматимиз томонидан кўрилган чора-тадбирлар натижасида бу тақиличлик тезда бартарга этилди, дейдид «Ўзбекозиквотзахира» уюшмаси раисининг ўринбосари Нодирбек Раҳбаров. – 2017 йил 31 марта ҳолатига уюшма таркибидаги корхоналар томонидан Қозогистон, Россия ҳамда Беларусь давлатларидан жами 4932,7 минг АҚШ долларлик 14 851 тонна картошка олиб келинди. Масалан, айни пайдга Тошкент шахрининг 60 га яқин нутқаларида картошканинг 1800 сўмдан сотилиши ўйлга кўйилган бўлса, вилоятларимизда 2000 сўмдан сотилимоқда. Та тадбирларни янги картошка бозорларимизга чиққунига қадар, яъни май ойигача давом этади.

Анжуманда Андикон, Фаргона ва Тошкент вилоятларида ташкил этилаётган logistics марказларини лойиҳалари слайд кўринишида тақдим этилди. Мутахассисларнинг таъкидлашшича, бозор талабидан келиб чиқсан ҳолда ишлаб чиқариш корхоналарига «ISO 22000» ва органик сертификатлаш тизимларини жорий этиш юзасидан бир қатор самараҳли ишлар амалга оширилмоқда. Шунингдек, уюшма томонидан юқоридаги стандартлар бўйича салоҳиятли кадрларни тайёрлар маъсадидаги маҳсус курслар ўтказилиб, мутахассислар хорижий мамлакатларга таъкидлаштирилди. Аммишиш учун юборилмоқда.

Иброҳим УСМОНОВ.

Хитой ЯИМда ўсиш

2017 йил I чорак якунинг кўра, мамлакатнинг ЯИМ кўрсаткичи 6,9 фоиз ўсан. Бу эса XXР давлат статистик бюроеси мутахассис ва ходимларининг расмий башоратига нисбатан юкори натижадир.

«Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, Хитой ЯИМнинг 2017 йил биринчи чоракдаги кўрсаткичи ўсиши 6,9 фоизга етган», – деба қайд этилди баённомада.

«Reuters» агентлиги томонидан таҳлилчилар ўртасида ўтказилган сўровга кўра, 2017 йил I чоракда мамлакат ЯИМ ўсиши даражаси 6,8 фоизни ташкил қилиши башорат қилинган эди.

Мамлакат ҳукумати жорий йилда ЯИМ даражаси энг камиде 6,5 фоиз ўсишига оид таъланни белгилаган.

2016 йилда Хитой ЯИМ ўсиш суръати 2015 йилга нисбатан пасайган эди. Яъни 2015 йилда бу кўрсаткич 6,9 фоизни ташкил этган бўлса, 2016 йилга келиб 6,7 фоизга етди. Бу эса сўнгти 26 йил орасидаги энг ёмон кўрсаткич ҳисобланади. Бироқ айнан шу йил аввалида эълон қилинган расмий башорат билан ўхшаш бўлди.

«Brexit» туфайли истеъмол кредитлари суръати пасайди

Англия банкининг кредит бозоридаги ҳолатта доир ҳисбототи эълон қилинди. Мазкур ҳисботдан маълум бўлишича, Буюк Британиядаги аксарият банклар якин уч ой давомида истеъмол кредитлари берилishi суръатини тушириши режалаштироқда.

2008 йилдаги молиявий инқироздан кейин илк марта шу каби чора кўлланилишининг асосий сабаби «Brexit»нинг ташкил этилиши билан боғланмоқда.

Жорий йилнинг 20 февралядан 10 мартаға қадар ўтказилган тадқиқот натижаларига кўра, I чоракда банклар таъминланмаган кредитлар ажратилишига оид режаларини қайта кўриб чиқкан. Натижада мамлакат банк тизимида қарзга эга бўлиш даражаси 6,6 фоизга пасайди. Англия банкининг тахминига кўра, келгуси уч ой мобайнида мазкур кўрсаткич 18,8 фоизга камайиб кетади.

Банкларнинг хавотирига сабаб бўлаётган асосий омил – бу 2017 йилда «Brexit» туфайли британияларининг харид қилинти ва истеъмол даражаси пасайган ҳамда фунтнинг «нимжон»лашишига боғлиқ.

Шунингдек, банклар мавхумлик шароитида компаниялар бизнесга йўлнитадиган сармоясини қисқартиришидан хавотирда. Бу эса банкларнинг корпоратив тармоқни кредитлаш фоалиятига салбий таъсири кўрсатувчи ҳолатидир.

Умуман олганда, Англия банки ҳозирча мамлакатнинг иқтисодий шароити ёмонлашишини башорат қилмаяпти. Банкнинг пул сиёсати

бўйича қўмитаси томонидан февраль ойида ўтказилган йигилишда ЯИМ ўсиши даражаси бўйича тайёрланган башорат яхши томонга ўзгарилилди. Яъни аввалроқ 2017 йилда ЯИМ ўсиши даражаси 1,4 фоиз бўлиши тахмин килинган бўлса, сўнгти мажлисда кўрсаткич 2 фоизни ташкил қилиди. 2018 йилда бу кўрсаткич 1,6 ва 2019 йилда 1,7 фоизга етиши тахмин қилинди.

Буюк Британия ҳукумати қошида ташкил этилган Бюджет масъулнити бўйича бюджет (ORB) эса март ойида унданда яхши натижаларни башорат қилган. Яъни 2018 йилда мамлакат ЯИМ ўсиш суръати 1,4 фоиз ўрнига 2 фоизга етиши кайд этилди.

Жаҳон банки огоҳлантиради

Жаҳон банки Жанубий-Шаркий Осиё ва ОТҲ бозорлари бўйича тайёрлаган жорий башоратни ўзгаришиш сезидирди. Бироқ таъкидланишича, жаҳон иқтисодиётидаги учраши мумкин бўлган ҳар қандай кескин сустлашиш ва молиявий имкониятларнинг қатъийлашиши худуддаги мамлакатлар иқтисодиётига салбий таъсири кўрсатиши мумкин.

ЖБ 2017 йилда ҳудуд иқтисодиётини ўтган йилдаги 6,4 фоиз ўрнига 6,2 фоизга ўсишини маълум қилган. 2018 йилда эса бу кўрсаткич 6,1 фоизга етиши тахмин қилинмоқда.

«Худуддаги ўсиш аввало кучли ички талабнинг ортиши, шунингдек, оммабоб ва хусусий инвестиция киритилиши билан боғлиқ бўлади», – деба қайд этилган ЖБ веб-сайтида. Хитой иқтисодиётини ўсишига оид башорат ўзгаришиш сезидирди. Яъни жорий йилда бу кўрсаткич 6,5, келаси йилда 6,3 фоизга етиши тахмин қилинди. «Хитой ҳукумати корпоратив қарзни қисқартириш, давлат корхоналарининг қайта ташкил этилиши, банк тизимида ёпиқ муносабатларни кескинлаштириш ва ипотекавий қарздорликнинг кескин ортиб бораёттанини назорат қилиш билан боғлиқ ҳаракатларни кўллаб-куватлаши керак», – дейилади ЖБ баённомасида.

Банқдагиларнинг фикрича, худуддаги мамлакатлар ўз давлатларининг пул кредит сиёсатини қайта кўриб чиқиши мақсадга мувофиқ. Сабаби истеъмол нархларига бўлган босим даражаси кучайиб бораётган айни дамларда ишлаб чиқарувчиларнинг нархига бўлган талабнинг ортиши ва хомашё нархининг қайта тиқланишига эришиш мумкин.

«Жаҳон иқтисодиётидаги сезиларни сустлашув, яъни глобал протекционистик босимидан тортиб глобал жараёндан кутилмаган муаммолар худуднинг аксарият кисмига салбий таъсири кўрсатиши мумкин», – деба ёзилади ЖБ веб-саҳифасида.

Америка молиявий инқироздан холи

«Америка иқтисодиётини бутунлай инқироздан чиқа олди», дейди АҚШ Федерал захира тизими раҳбари Жанет Йеллен. Унинг фикрича, ҳукумат ишисизлик, инфляция ва истеъмолнинг ортиши билан боғлиқ муаммоларни бартараф этишдек мақсадини амалга ошира олди.

Шу боис, ФЗТ ставкани ошириш соҳасидаги барқарорлаштириш сиёсатини юритишда давом этади.

Йелленнинг таъкидланишича, инфляция 2 фоизлик даражага етди (аникраги 2,1 фоизга тенг бўлди), ишисизлик даражаси эса 5 фоиздан камроқни (4,5 фоиз) ташкил этмоқда.

«Яъни биз АҚШ конгресси томонидан илгари сурилган вазифаларни тўла амалга ошира олишига муваффақ бўлдик... АҚШ иқтисодиётини ўзини яхши хис қилимомда», – деди у.

«Бироқ барқарор вазиятда эканлигимизга ишонч ҳосил қилмомизиз лозим. Босимни қучайтириб, кескинлаштириш сиёсатини жадаллаштиришнинг кераги йўқ. Аммо айни пайтда узоқ муддат кута олмаймиз ҳам. Агар иқтисодиёт шунни тақозо қилса, мазкур жараённи тезлаштиришга мажбур бўлишина истамаган бўлардик», – деба кўшишимча қилди ФЗТ раҳбари.

Март ойида ФЗТнинг очиқ бозорлар бўйича қўмитаси йиллик базавий фоиз ставкаси 0,5-0,75 фоиздан 0,75-1 фоизга ошириб кўйди. Мувофиқлаш-

тирувчи ташкилотнинг раҳбарияти 2017 йилда ставка миқдори иккى баробар кўтарилишини кутмоқда.

Маълумот тарқасида айтиш лозим, Федерал захира тизими Марказий банкнинг функционал вазифасини бажараётган бўллиб, ФЗТ ставкаси – бу Америка Марказий банки томонидан банкларга ўз захираларини тегишли даражада сақлаб қолишига имкон берувчи кредитларнинг ажратилишига оид фоиз кўрсаткич ҳисобланади.

